
IV. POLITYKA, CELE I ZADANIA

4.1. Założenia polityki gospodarki odpadami dla gmin Związku Gmin Ziemi Kujawskiej

Podstawę planowania gospodarki odpadami stanowią wytyczne Krajowego Planu Gospodarki Odpadami, Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Kujawsko-Pomorskiego oraz Planu Gospodarki Odpadami dla Powiatu Aleksandrowskiego.

Zgodnie z obowiązującym prawem i założeniami wyżej wymienionych Planów gospodarka odpadami realizowana będzie z uwzględnieniem poniższych zasad:

- **zasada zintegrowanego podejścia do ochrony środowiska** – ochrona jednego lub kilku elementów przyrodniczych winna być realizowana z uwzględnieniem pozostałych elementów;
- **zasada zapobiegania** – podejmowanie działalności mogącej negatywnie oddziaływać na środowisko winno być powiązane z zapobieganiem temu oddziaływaniu;
- **zasada przezorności** – podejmowanie działalności, której negatywne oddziaływanie na środowisko nie jest rozpoznane, winno być związane z podjęciem działań zapobiegawczych;
- **zasada „zanieczyszczający płaci”** – ponoszenie kosztów zanieczyszczania środowiska i zapobiegania zanieczyszczaniu przez powodujących szkody w środowisku;
- **zasada dostępu obywateli do informacji** o środowisku i jego ochronie;
- **prawo obywateli do uczestniczenia w postępowaniu** w sprawie wydawania decyzji z zakresu ochrony środowiska;
- **zasada nieważności decyzji** wydanej z naruszeniem prawa ochrony środowiska;
- **zasada przestrzegania hierarchii postępowania z odpadami**;
- **zasada bliskości** preferująca rozwiązywanie problemu odpadów u źródła lub, w przypadku niemożności, przekazywanie odpadów do odzysku lub unieszkodliwienia w miejsca najbliższej położone;

Obok ogólnych zasad gospodarki odpadami postępowanie z niektórymi odpadami obwarowane zostało szczegółowymi zasadami oraz wymaganiami w odniesieniu do budowy i funkcjonowania instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów.

Podstawowymi zasadami postępowania z odpadami określonymi prawem i KPGO są:

1. zapobieganie powstawaniu odpadów i ich minimalizacja;
2. zapewnienie odzysku, głównie recyklingu, odpadów, których powstania w danych warunkach techniczno - ekonomicznych nie udało się uniknąć;

3. unieszkodliwianie odpadów (poza składowaniem);
4. bezpieczne dla ludzkiego zdrowia i środowiska składowanie odpadów, których nie da się poddać procesom odzysku lub unieszkodliwienia z powodu warunków techniczno-ekonomicznych.

Przyjęte w Planach i przepisach prawa zasady stanowią wytyczne do tworzenia planów gospodarki niższego szczebla i winny być realizowane przez podmioty odpowiedzialne za gospodarkę odpadami. Opracowany Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Kujawsko-Pomorskiego określa założenia polityki ekologicznej dla terenu województwa. Cele i zadania gospodarki odpadami dla powiatu aleksandrowskiego określone **na lata 2004 – 2011** stanowią wytyczne do formułowania celów i zadań dla gmin Związku Gmin Ziemi Kujawskiej.

4.2. Cele i zadania krótkoterminowe

Plan Gospodarki Odpadami dla Powiatu Aleksandrowskiego wytycza dla gmin podstawowe cele krótkoterminowe:

1. **celem nadrzędnym polityki w zakresie gospodarowania odpadami jest:**

- zapobieganie powstawaniu odpadów, przy rozwiązywaniu problemu odpadów „u źródła”,
- odzyskiwanie surowców i ponowne wykorzystanie odpadów,
- bezpieczne dla środowiska końcowe unieszkodliwianie odpadów nie wykorzystanych w inny sposób;

2. **w zakresie gospodarowania odpadami powstającymi w sektorze komunalnym podstawowym celem jest:**

- objęcie wszystkich mieszkańców województwa zorganizowaną zbiórką odpadów;
- wyeliminowanie niekontrolowanego wprowadzania odpadów do środowiska;
- rozszerzenie selektywnej zbiórki odpadów ze szczególnym uwzględnieniem selektywnej zbiórki odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, odpadów niebezpiecznych;
- budowa międzygminnych (regionalnych) składowisk odpadów

3. **podstawowym celem w zakresie gospodarowania odpadami niebezpiecznymi jest:**

- zapewnienie bezpiecznego dla zdrowia ludzi usunięcia wyrobów zawierających azbest i zdeponowania ich na wyznaczonych składowiskach;'
- zapewnienie odzysku i recyklingu zużytych urządzeń chłodniczych i klimatyzacyjnych;
- zapewnienie odzysku i recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji;

4.2.1. Odpady komunalne

Gospodarowanie odpadami należy do obowiązkowych zadań własnych gmin¹, które poprzez uchwały rad gmin mają możliwość organizowania i prowadzenia zgodnych z prawem działań związanych z odzyskiem i unieszkodliwianiem odpadów. W związku z powyższym w latach **2004 - 2007** konieczna jest realizacja następujących działań:

- objęcie wszystkich mieszkańców gmin zorganizowanym systemem odbioru odpadów komunalnych oraz wyeliminowanie niekontrolowanego wprowadzania odpadów komunalnych do środowiska;
- podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców;
- podniesienie skuteczności selektywnej zbiórki odpadów ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju selektywnej zbiórki odpadów komunalnych ulegających biodegradacji;
- rozwój selektywnej zbiórki odpadów wielkogabarytowych;
- rozwój selektywnej zbiórki odpadów budowlanych;
- rozwój selektywnej zbiórki odpadów niebezpiecznych wytwarzanych w grupie odpadów komunalnych;
- budowa regionalnych zakładów unieszkodliwiania odpadów według standardów UE.

Z technicznego i ekonomicznego punktu widzenia wskazane jest stworzenie regionalnych struktur organizacyjnych w celu realizacji wspólnych przedsięwzięć. Funkcjonowanie Związku Gmin Ziemi Kujawskiej wiązać się będzie z powierzeniem mu nadzoru nad funkcjonowaniem systemu gospodarki odpadami oraz realizacji zadań z zakresu zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych.

Dla realizacji wymienionych powyżej działań konieczne jest podjęcie poniższych przedsięwzięć:

- planowanie i realizacja rozwiązań kompleksowych, uwzględniających wszystkie wytworzone odpady możliwe do wspólnego zagospodarowania niezależnie od źródeł pochodzenia;
- utrzymanie kontroli Związku Gmin nad zakładami zagospodarowania odpadów komunalnych z uwagi na ich wagę dla racjonalnej gospodarki odpadami;
- doskonalenie ponadlokalnych (związkowych) systemów gospodarki odpadami komunalnymi;
- rozwój i doskonalenie systemów selektywnej zbiórki odpadów;
- kontynuacja i intensyfikacja działań związanych z edukacją ekologiczną mieszkańców;
- wdrażanie nowoczesnych technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów.

---

¹ Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminie

---

W zakresie **wytwarzania odpadów komunalnych** konieczne jest przeciwdziałanie i minimalizacja produkcji odpadów. Działania w tym zakresie będą obejmować:

- prowadzenie edukacji ekologicznej zmierzającej do ograniczenia wytwarzania odpadów;
- wprowadzenie bodźców finansowych zachęcających wytwórców do minimalizacji produkcji odpadów.

W zakresie **zbiórki i transportu odpadów** niezbędne jest przyjęcie określonego i przyjętego przez gminy Związku systemu selektywnej zbiórki odpadów określającego sposoby gromadzenia odpadów oraz kierunki przepływu poszczególnych strumieni odpadów.

W zakresie **odzysku i unieszkodliwiania odpadów** niezbędny jest wybór metod postępowania z odpadami uwzględniający ilość i skład odpadów, warunki realizacji przedsięwzięcia oraz możliwości finansowania. W tym celu konieczna będzie realizacja następujących działań:

- podjęcie działań zmierzających do prowadzenia recyklingu organicznego odpadów komunalnych ulegających biodegradacji. Wymaga to stworzenia systemu zbiórki tej grupy odpadów oraz stworzenie warunków do prowadzenia procesu kompostowania selektywnie zbieranych odpadów na szczeblu związku gmin;
- wyłączenie ze strumienia odpadów komunalnych frakcji opakowaniowych i użytkowych w celu przekazania ich do recyklingu;
- wydzielenie ze strumienia odpadów komunalnych frakcji wielkogabarytowych, w tym odpadów budowlanych
- wydzielenie odpadów niebezpiecznych powstających w sferze komunalnej;

Prowadzone w ramach tworzonej struktury działania winny prowadzić do:

- ograniczenia ilości odpadów ulegających biodegradacji unieszkodliwianych na składowisku odpadów. Zgodnie z założeniami Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Kujawsko-Pomorskiego (WPGO) do końca roku 2006 winno nastąpić zmniejszenie ilości odpadów ulegających biodegradacji o **12%**. Oznacza to, że w roku 2006 do recyklingu organicznego winno być skierowanych ok. **230 Mg** tego rodzaju odpadów;
- recyklingu odpadów opakowaniowych i surowcowych z papieru i tektury. Z założeń WPGO wynika, że w roku 2006 winno być wyłączonych **20%** odpadów opakowaniowych w celu poddania ich odzyskowi i recyklingowi. Wyłączeniu podlegać będzie zatem ok. **298 Mg** odpadów opakowaniowych z papieru i tektury;
- wydzielenia ze strumienia odpadów komunalnych odpadów wielkogabarytowych. WPGO zakłada wyłączenie do roku 2006 **20%** tej grupy odpadów. Z szacunków masy odpadów wynika, że masa wyłączonych odpadów wielkogabarytowych winna osiągnąć w 2006 r. ok. **101 Mg**;

- wydzielenia odpadów budowlanych w celu ich odzysku i przetworzenia. WPGO zakłada odzysk **15%** odpadów budowlanych w 2006 roku. Oznacza to wydzielenie ok. **141 Mg** odpadów budowlanych;
- oddzielenia od strumienia odpadów komunalnych odpadów niebezpiecznych. WPGO zakłada wyłączenie **15%** masy odpadów niebezpiecznych do roku 2006. Wyłączenie odpadów niebezpiecznych winno osiągnąć masę ok. **8,5 Mg**;

Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Kujawsko-Pomorskiego nie określa limitów wydzielenia ze strumienia odpadów komunalnych frakcji odpadów opakowaniowych ze szkła i tworzyw sztucznych. Uwzględniając potencjalne możliwości funkcjonowania systemu gospodarki odpadami w gminach Związku Gmin Ziemi Kujawskiej zakłada się:

- wydzielenie ze strumienia odpadów komunalnych w roku 2006 odpadów opakowaniowych i surowcowych ze szkła na poziomie **15%** w celu poddania ich odzyskowi i recyklingowi. Odzysk odpadów opakowaniowych ze szkła winien osiągnąć zatem masę ok. **108 Mg**;
- wydzielenie do 2006 roku opakowań z tworzyw sztucznych na poziomie **10%**. Szacuje się, że wyłączeniu ze strumienia odpadów komunalnych podlegać będzie ok. **147 Mg** odpadów z tworzyw sztucznych.

Zgodnie z Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Kujawsko-Pomorskiego wyznaczone limity wyłączenia ze strumienia odpadów komunalnych odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, odpadów opakowaniowych z papieru i tektury, odpadów wielkogabarytowych, budowlanych i niebezpiecznych winny być traktowane jako **obligatoryjne dla obszaru całego województwa**. Należy je zatem traktować jak limity wyznaczone również dla gmin Związku.

Tabela 4.1. Masa odpadów przeznaczonych do odzysku i recyklingu w 2006 roku w poszczególnych gminach Związku Gmin Ziemi Kujawskiej zgodnie z przyjętymi limitami

GMINA	MASA ODPADÓW KONIECZNYCH DO WYŁĄCZENIA (Mg)							OGÓŁEM:
	Odpady ulegające biodegradacji	Opakowania z papieru i tektury	Opakowania ze szkła	Opakowania z tworzyw sztucznych	Odpady wielkogabarytowe	Odpady niebezpieczne	Odpady budowlane	
m. Aleksandrów Kujawski	68	78	26	45	25	2,0	40	284,0
m. Ciechocinek	75	94	26	46	24	2,0	37	304,0
m. Nieszawa	12	12	5	7	4	0,5	7	47,5
g. Aleksandrów Kujawski	25	41	18	12	17	1,5	19	133,5
g. Bądkowo	7	14	8	6	8	0,5	7	50,5
g. Koneck	10	13	5	8	5	0,5	8	49,5
g. Raciążek	9	12	5	7	4	0,5	6	43,5
g. Waganiec	13	21	8	9	8	0,5	9	68,5
g. Zakrzewo	11	13	7	7	6	0,5	8	52,5
R a z e m Związek:	230	298	108	147	101	8,5	141	1 033,5

Cele i zadania na lata 2004 – 2007 dla gmin Związku Gmin Ziemi Kujawskiej zawarto w tabeli 4.2.

Dla realizacji celów i zadań konieczne będzie stworzenie odpowiedniego do potrzeb i możliwości gmin:

1. zorganizowanego systemu zbiórki odpadów komunalnych obejmującego wszystkich mieszkańców gmin Związku pozwalającego na prowadzenie jednolitego systemu ewidencji odpadów wytwarzanych i odbieranych przez firmy specjalistyczne;
2. opracowanie zasad systemu zbiórki odpadów ulegających biodegradacji;
3. opracowanie zasad systemu selektywnej zbiórki odpadów opakowaniowych i surowcowych.
4. opracowanie zasad odbioru odpadów wielkogabarytowych, budowlanych i niebezpiecznych.

Przyjmuje się jednolitość systemu zbiórki odpadów we wszystkich gminach Związku, co umożliwi jego współdziałanie z wybranymi dla Związku instalacjami do odzysku i unieszkodliwiania odpadów.

System gospodarki odpadami komunalnymi jest otwarty dla odpadów komunalnych pochodzących z innych źródeł (odpady od podmiotów gospodarczych). Warunkiem przyjęcia tej grupy odpadów jest ich selektywne gromadzenie. Odpady z utrzymania zieleni miejskiej, targowisk, cmentarzy, od podmiotów gospodarczych usługowych i handlowych winny być

gromadzone w sposób selektywny umożliwiając ich kierowanie do odpowiedniego ogniwa infrastruktury technicznej.

Tabela 4.2 Cele i zadania krótkoterminowe na lata 2004 – 2007

Cele	Przedsięwzięcia	Zadania	Rok realizacji	Odpowiedzialny
1	2	3	4	5
Edukacja ekologiczna	Prowadzenie akcji informacyjno-edukacyjnej wśród mieszkańców	1. Powołanie Punktu Edukacji Ekologicznej (PEE)	2004	- ZGZK*
		2. Akcja ulotkowa, wykłady, festyny itp.	Zadanie ciągłe	- PEE
	Prowadzenie edukacji ekologicznej wśród osób odp. za gosp. odpadami	1. Szkolenia, wykłady, wyjazdy edukacyjne itp.	Zadanie ciągłe	- PEE
Unikanie powstawania odpadów	Uświadomienie społeczeństwu zasad funkcjonowania systemu gospodarki odpadami	1. Przekazanie ogólnych informacji o zasadach funkcjonowania związkowego systemu gospodarki odpadami – druk ulotek informacyjnych	2004 - 2005	-PEE
		2. Przekazanie informacji o oczekiwanych efektach funkcjonowania systemu gospodarki odpadami	2004	-Burmistrzowie i wójtowie
		3. Uchwalenie nowego regulaminu porządku i czystości w gminach uwzględniających selektywne gromadzenie odpadów	2004	-Rady Gmin
		4. Przeprowadzenie referendum i przejście obowiązku usuwania odpadów	2006-2007	-Rady Gmin
		5. Informowanie o wynikach funkcjonowania systemu gospodarki odpadami	zadanie ciągłe	Burmistrzowie i wójtowie
	Promowanie technologii małoodpadowych	1. Wprowadzenie ograniczenia składowania odpadów z działalności podmiotów gospodarczych	2007	- Zarządcy składowisk

1	2	3	4	5
Selektywna zbiórka odpadów	Opracowanie zasad funkcjonowania systemu gosp. odpadami	1. Określenie zakresu i zasad zbierania odpadów – przekazanie zadań do ZGZK	2004	- Rady gmin - ZGZK
		2. Ustalenie zasad współdziałania systemu w ramach Związku Gmin	2004	- Rady gmin - ZGZK
	Organizacja systemu zbiórki odpadów balastowych	1. Budowa systemu zbiórki zmieszanych odpadów balastowych – zakup brakującej ilości pojemników	2004-2005	- Burmistrzowie i wójtowie - ZGZK
	Organizacja systemu selektywnej zbiórki odpadów opakowaniowych i surowcowych	1. Opracowanie zasad systemu selektywnego gromadzenia odpadów opakowaniowych i surowcowych	2004	- ZGZK - Burmistrzowie i wójtowie
		2. Budowa systemu zbiórki odpadów opakowaniowych i surowcowych w rejonach zabudowy jednorodzinnej – zakup worków foliowych	2005-2006	- ZGZK - Burmistrzowie i wójtowie
		3. Budowa systemu zbiórki odpadów opakowaniowych i surowcowych w rejonach zabudowy wielorodzinnej – zakup pojemników	2005	- ZGZK - Burmistrzowie i wójtowie
		4. Budowa sortowni selektywnie zbieranych odpadów opakowaniowych	2006	- ZGZK
		5. Opracowanie stawek opłat za usuwanie odpadów gromadzonych selektywnie	2005	- Rady Gmin - ZGZK
	Organizacja systemu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych	1. Opracowanie zasad systemu selektywnej zbiórki odpadów ulegających biodegradacji	2005	- ZGZK - Burmistrzowie i wójtowie

ulegających biodegradacji	2. Budowa systemu zbiórki odpadów zielonych z pielęgnacji ogródków przydomowych i działkowych, terenów rekreacyjnych, cmentarzy i targowisk	2005	- ZGZK - Burmistrzowie i wójtowie
	3. Budowa systemu zbiórki odpadów z gospodarstw domowych w rejonach zabudowy wielorodzinnej – zakup niezbędnej ilości pojemników	2006	- ZGZK - Burmistrzowie i wójtowie
	4. Budowa systemu zbiórki odpadów z gospodarstw domowych w rejonach zabudowy jednorodzinnej	2007	- ZGZK - Burmistrzowie i wójtowie
	5. Organizacja zbiórki – zakup śmieciarek	2006	- Firmy wywozowe - ZGZK
	Organizacja systemu selektywnej zbiórki odpadów niebezpiecznych	1. Budowa punktów zbiórki odpadów niebezpiecznych	2005
	2. Wyłonienie firmy odpowiedzialnej za zbiórkę komunalnych odpadów niebezpiecznych – rozpoczęcie zbiórki odpadów niebezpiecznych	2005	- ZGZK
Organizacja systemu selektywnej zbiórki odpadów wielkogabarytowych	1. Opracowanie zasad zbiórki odpadów wielkogabarytowych (w tym budowlanych)	2004	- ZGZK - Burmistrzowie i wójtowie
	2. Rozpoczęcie zbiórki odpadów	2006	- ZGZK - Burmistrzowie i wójtowie

Odzysk odpadów	Budowa systemu odzysku odpadów	1. Ustalenie zasad odzysku odpadów dla Zakładu Zagospodarowania Odpadów	2004 - 2005	- ZGZK
		2. Stworzenie zasad wspólnego systemu gospodarki odpadami na szczeblu ZG	2005 - 2006	- Zarząd Związku,
		3. Powołanie związkowego Zakładu Zagospodarowania Odpadów odpowiedzialnego za zbiórkę i odzysk odpadów	2006	- ZGZK
		4. Budowa kompostowni odpadów ulegających biodegradacji	2006	- ZGZK
		5. Budowa punktu demontażu odpadów wielkogabarytowych	2006	- ZGZK
		6. Likwidacja dzikich wysypisk odpadów	2005-2006	- Burmistrzowie i wójtowie

4.2.2. Odpady opon

Zgodnie z obowiązującym prawem z dniem 1 lipca 2003 r. wszedł zakaz deponowania na składowiskach odpadów całych opon, a z dniem 1 lipca 2006 r. wejdzie zakaz deponowania części opon (opon pociętych). Równocześnie na mocy Ustawy o obowiązkach producentów niektórych wyrobów oraz opłacie produktowej i depozytowej nałożony został na producentów i importerów opon obowiązek odzysku zużytych opon.

Na terenie województwa kujawsko-pomorskiego brak jest systemowych rozwiązań gospodarki odpadami opon². Dla gmin wchodzących w skład Związku Gmin Ziemi Kujawskiej istotne jest zapewnienie odbioru i skierowanie do recyklingu odpadów opon powstających w sferze komunalnej. Wymagać to będzie stworzenia systemu odbioru, gromadzenia i transportu tej grupy odpadów;

4.2.3. Odpady z budowy, remontu i demontażu obiektów budowlanych

Odpady budowlane powstające w sektorze komunalnym oraz odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych stanowią znaczną masę odpadów powstających na terenie gmin ZGZK. Szacuje się, że na tym terenie powstaje ok. 989,9 Mg odpadów budowlanych w sferze komunalnej i ok. 1.200 Mg z działalności podmiotów gospodarczych. Szacuje się również, że do roku 2010 nastąpi wzrost masy tej grupy odpadów o ok. 10%.

Biorąc powyższe pod uwagę należy zwiększyć odzysk gruzu budowlanego poprzez stworzenie systemu zbiórki i wykorzystania. Dla realizacji wskazanych przedsięwzięć konieczne będzie:

- budowa systemu zbiórki odpadów budowlanych;
- zewidencjonowanie podmiotów gospodarczych wytwarzających ten rodzaj odpadów;
- stworzenie możliwości wyłączenia z masy zmieszanych odpadów budowlanych odpadów o charakterze surowcowym (metale, opakowania);
- gospodarcze wykorzystanie gruzu budowlanego (utwardzanie dróg, podstypka pod budowę dróg i placów, itd.).

---

² Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Kujawsko-Pomorskiego, str. 99

4.2.4. Osady z oczyszczalni ścieków

Na terenie gmin ZGZK funkcjonuje 5 oczyszczalni ścieków komunalnych, efektem czego jest powstawanie **3.452,27 Mg** osadów ściekowych o dużej zawartości substancji organicznych. Miejsca powstawania osadów ściekowych oraz brak źródeł potencjalnego ich zanieczyszczenia wskazują na możliwości stosowania osadów jako elementu wzbogacającego strukturę gleb.

Biorąc pod uwagę ilości powstających na terenie gmin osadów ściekowych, potencjalny wzrost ich ilości związany z budową nowych oczyszczalni i rozbudową sieci kanalizacyjnych oraz ich skład planuje się:

- zwiększyć stopień obrotu komunalnymi osadami ściekowymi w celu zapewnienia maksymalnego bezpieczeństwa zdrowotnego i środowiskowego;
- zwiększyć stopień przetwarzania komunalnych osadów ściekowych;
- maksymalnie wykorzystać substancje biogenne zawarte w osadach ściekowych przy jednoczesnym spełnieniu wymogów bezpieczeństwa sanitarnego.

Preferowanym kierunkiem postępowania z osadami ściekowymi będzie ich kompostowanie. Osady ściekowe poddawane będą kompostowaniu w instalacji zlokalizowanej poza oczyszczalniami. Niezbędna do prowadzenia procesu kompostowania osadów ściekowych frakcja strukturotwórcza pochodzić będzie z utrzymania terenów zielonych, przemysłu rolno-spożywczego i rolnictwa.

4.2.5. Gospodarka odpadami niebezpiecznymi

Odpady niebezpieczne powstają zarówno w sektorze komunalnym jak i gospodarczym. Stanowią one poważną przeszkodę we właściwym zagospodarowaniu pozostałych odpadów. Wytwarzane w sektorze komunalnym odpady niebezpieczne są rozproszone, stąd istnieje potrzeba stworzenia możliwości ich odbioru z gospodarstw domowych oraz małych i średnich przedsiębiorstw.

Podstawowym zadaniem w zakresie gospodarki odpadami staje się rozwiązanie problemu wyłączenia ze strumienia odpadów komunalnych frakcji niebezpiecznych poprzez stworzenie systemu odbioru tej grupy odpadów..

4.2.6. Baterie i akumulatory

W związku z funkcjonowaniem systemu odbioru i recyklingu zużytych akumulatorów wielkogabarytowych (opłata produktowa) zakłada się, że nastąpi pełne zagospodarowanie

wszystkich akumulatorów ołowiowych wycofanych z użytku. Problem stanowią akumulatory małowabarytowe oraz baterie, których technologia recyklingu i unieszkodliwiania nie jest w pełni opanowana. Przewiduje się, że problem ten rozwiązany zostanie po roku 2010.

Z uwagi na istniejące potrzeby w zakresie unieszkodliwiania odpadów małych akumulatorów i baterii powstających w sferze komunalnej podstawowym zadaniem systemu gospodarki odpadami jest stworzenie możliwości wyłączenia ze strumienia odpadów maksymalnej ilości tego rodzaju odpadów. Braki w systemie unieszkodliwiania winny być zastąpione stworzeniem możliwości przetrzymywania odpadów do czasu ich unieszkodliwienia.

4.2.7. Odpady zawierające azbest

Podstawowym celem gospodarki odpadami zawierającymi azbest jest **bezpieczne dla ludzi i środowiska unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest** poprzez ich składowanie na wytypowanych składowiskach w sposób wykluczający ich szkodliwe oddziaływanie.

Na terenie gmin Związku nie dokonano bilansu wyrobów zawierających azbest (pokryć dachowych i rur azbestowo-cementowych), stąd brak jest możliwości określenia potrzeb w zakresie ich wymiany. Niezbędne jest zatem stworzenie bazy danych o lokalizacji, ilości i stanie technicznym wyrobów zawierających azbest oraz opracowanie systemu usuwania i prawidłowego postępowania z tego rodzaju odpadami.

W związku z funkcjonowaniem na terenie Trzemeszna woj. wielkopolskie składowiska odpadów zawierających azbest (PPHU „Izopol” S.A.) nie zakłada się budowy nowych składowisk odpadów azbestu na terenie województwa kujawsko – pomorskiego.

4.2.8. Przeterminowane środki ochrony roślin

Gminy Związku stanowią rejon rolniczy, stąd należy liczyć się z powstawaniem na ich terenie znacznej masy odpadów przeterminowanych środków ochrony roślin i opakowań po nich. Podstawowym celem w zakresie gospodarki powstającymi odpadami tego rodzaju jest **stworzenie możliwości bezpiecznego ich odbioru i unieszkodliwiania**.

Zbieraniem przeterminowanych środków ochrony roślin I i II klasy toksyczności opakowań po nich zajmuje się jeden podmiot gospodarczy posiadający stosowne zezwolenie. Uwzględniając wielkość Związku oraz ilość odpadów tego rodzaju konieczne będzie stworzenie warunków do odbioru i transportu odpadów do miejsc unieszkodliwiania.

Na terenie województwa funkcjonuje składowisko odpadów niebezpiecznych (Bydgoszcz, ul. Prądocińska), gdzie zgodnie z zaleceniami WPGO winny być unieszkodliwiane odpady.

4.2.9. Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne

Wraz z rozwojem technicznym i wzrostem zamożności mieszkańców wzrastać będzie ilość wycofywanych z użycia tego rodzaju urządzeń.

Podstawowym celem w tym zakresie jest **maksymalny odzysk i recykling** zużytych urządzeń chłodniczych i klimatyzacyjnych oraz pomp ciepła zawierających substancje zubażające warstwę ozonową. Konieczne jest zatem stworzenie systemu zbierania tego rodzaju odpadów powstających w sferze komunalnej. Wskazane jest stworzenie możliwości ręcznego demontażu urządzeń oraz zorganizowanie wtórnego obiegu urządzeń sprawnych technicznie.

4.2.10. Pojazdy wycofane z eksploatacji

Pojazdy wycofane z eksploatacji stanowią zagrożenie dla ludzi i środowiska z uwagi na złożoność i zawartość substancji niebezpiecznych (oleje, płyny, akumulatory, itd.). Stanowią one jednak źródło materiałów użytkowych możliwych do ponownego wykorzystania lub przetworzenia. Konieczny jest zatem **maksymalny recykling pojazdów pozwalający na odzysk** zawartych w nich materiałów.

Na terenie ZGZK nie funkcjonuje punkt demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji. Z uwagi na istniejącą na terenie województwa sieć 30 zakładów demontażu nie zakłada się rozbudowy systemu recyklingu.

4.2.5. Gospodarka odpadami weterynaryjnymi

Zgodnie z założeniami WPGO gospodarka odpadami weterynaryjnymi (w szczególności padłe zwierzęta i odpady poubojowe) w województwie kujawsko-pomorskim oparta będzie na funkcjonujących instalacjach w Jeżuickiej Strudze (gm. Rojewo) i Olszówce (gm. Golub-Dobrzyń). Zadaniem Związku będzie stworzenie systemu odbioru tego rodzaju odpadów od mieszkańców przez wyspecjalizowane firmy.

4.3. Główne kierunki działań do 2011 roku

Głównymi kierunkami działań w dziedzinie gospodarki odpadami dla Związku Gmin Ziemi Kujawskiej do 2011 roku będą:

- utworzenie w skali związku gmin kompleksu odzysku i unieszkodliwiania odpadów w m.Służewo;
- realizacja rozwiązań kompleksowych umożliwiających zagospodarowanie powstających odpadów niezależnie od źródła ich pochodzenia;
- dalsza organizacja i doskonalenie systemów selektywnego zbierania i odzysku odpadów;
- kontynuacja działań w zakresie edukacji ekologicznej społeczeństwa;
- osiągnięcie limitów w zakresie wyłączenia z odpadów komunalnych w 2010 roku³:
  - 57% odpadów ulegających biodegradacji (1.017 Mg);
  - 30% odpadów opakowaniowych z papieru i tektury (450 Mg);
  - 50% odpadów wielkogabarytowych (260 Mg);
  - 40% odpadów budowlanych (386 Mg);
  - 50% odpadów niebezpiecznych (33 Mg);
  - 40% odpadów opakowaniowych ze szkła (290 Mg);
  - 25% odpadów opakowaniowych z tworzyw sztucznych (403 Mg).
- minimalizacja produkcji odpadów;

Tabela 4.3. Masa odpadów przeznaczonych do odzysku i recyklingu w 2010 roku w poszczególnych gminach Związku Gmin Ziemi Kujawskiej zgodnie z przyjętymi limitami

GMINA	MASA ODPADÓW KONIECZNYCH DO WYŁĄCZENIA (Mg)							Ogółem:
	Odpady ulegające biodegradacji	Opakowania z papieru i tektury	Opakowania ze szkła	Opakowania z tworzyw sztucznych	Odpady wielkogabarytowe	Odpady niebezpieczne	Odpady budowlane	
m. Aleksandrów Kujawski	325,0	117,0	68,0	115,0	61,5	8,0	108,0	802,5
m. Ciechocinek	259,0	141,0	70,0	115,0	60,0	7,5	100,0	752,5
m. Nieszawa	60,0	18,9	12,8	18,7	11,0	1,5	19,2	142,1
g. Aleksandrów Kujawski	120,0	61,5	48,0	51,0	45,0	5,5	52,0	383,0
g. Bądkowo	37,6	22,0	21,6	17,0	20,0	2,5	20,0	140,7
g. Koneck	51,0	20,4	15,2	22,5	14,0	1,6	22,0	146,7
g. Raciążek	42,7	18,0	13,6	17,5	12,5	1,5	16,8	122,6
g. Waganiec	68,0	31,0	22,4	26,0	20,5	2,5	26,0	196,4
g. Zakrzewo	54,0	20,4	18,0	20,0	16,0	2,2	22,4	153,0
Razem Związek:	1.017,3	450,2	289,6	402,7	260,5	32,8	386,4	2.839,5

³ Limity określone w Planie Gospodarki Odpadami dla Województwa Kujawsko-Pomorskiego

Cele i zadania długoterminowe dla gmin Związku Gmin Ziemi Kujawskiej przedstawia tabela 4.4..

Tabela 4.4. Cele i zadania długoterminowe

Cele	Przedsięwzięcia	Zadania	Rok realizacji	Odpowiedzialny
1	2	3	4	5
Unikanie powstawania odpadów	Uświadomienie społeczeństwu zasad funkcjonowania systemu gospodarki odpadami	1. Przekazywanie informacji o efektach funkcjonowania systemu	Zadanie ciągłe	- RCEE - Burmistrzowie i wójtowie
	Promowanie technologii małoodpadowych	1. Stosowanie ograniczeń w zakresie składowania odpadów poprodukcyjnych	Praca ciągła	- Zarządcy składowisk odpadów, - Podmioty gospodarcze
	Ewidencjonowanie powstawania odpadów	1. Kontrola przepływu strumieni odpadów zgodnie z przyjętym systemem gospodarki odpadami	Praca ciągła	- ZGZK
Selektywna zbiórka odpadów	Organizacja systemu selektywnej zbiórki odpadów	1. Wprowadzenie rozdzielnego gromadzenia szkła białego i kolorowego	2009	- ZGZK - Burmistrzowie i wójtowie
		2. Objęcie zbiórką makulatury całego obszaru powiatu	2009	- „ -
		3. Wprowadzenie zbiórki odpadów ulegających biodegradacji na terenie całego Związku	2010	- „ -
		4. Budowa systemu selektywnej zbiórki odpadów tekstyliów	2010	- „ -
Odzysk odpadów	Organizacja systemu recyklingu i odzysku odpadów	1. Budowa linii produkcji paliwa alternatywnego	2010	- ZGZK

Unieszkodliwianie odpadów	Organizacja systemu unieszkodliwiania odpadów	1. Rozpoczęcie akcji likwidacji odpadów azbestu i wyrobów zawierających azbest	2008	- Burmistrzowie i wójtowie
		2. Wprowadzenie systemu przekształcania odpadów przed umieszczeniem na składowisku odpadów	2010	- Zarząd składowisk
Edukacja ekologiczna	Prowadzenie akcji informacyjno-edukacyjnej wśród mieszkańców	1. Przekazywanie informacji o zasadach funkcjonowania systemu gospodarki odpadami	Zadanie ciągłe	- RCEE
		2. Opracowanie i wdrożenie zasad ograniczania opakowań	2010	- RCEE

* ZGZK, Zarząd Związku – wariant przejęcia przez ZGZK wszystkich zadań związanych z gospodarką odpadami

** *Burmistrzowie i wójtowie* – wariant organizacji i nadzoru systemu zbierania i transportu odpadów przez gminy

4.4. Warianty realizacji celów i zadań

Zgodnie z Ustawą z 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz założeniami Krajowego, Wojewódzkiego i Powiatowego Planu Gospodarki Odpadami zadania z zakresu gospodarki odpadami winny być realizowane przez gminy samodzielnie lub wspólnie z innymi gminami. Preferowaną przez Plany Gospodarki Odpadami wyższego szczebla formą organizacyjną systemów gospodarki odpadami jest forma **związku gmin** lub stowarzyszenia.

Ostre wymagania w dziedzinie gospodarki odpadami stawiane przez polskie prawo i tendencje do dalszego zaostrzania wiążą się ze wzrostem kosztów funkcjonowania gospodarki odpadami. Małe, obejmujące jedynie część ludności systemy gospodarki odpadami nie uzasadniają inwestycji w nowoczesne technologie odzysku i zbiórki odpadów a ich koszty jednostkowe (na mieszkańca lub jednostkę odpadów) są bardzo wysokie. W celu optymalizacji urządzeń i utrzymania niskich kosztów funkcjonowania systemu konieczne jest ich rozłożenie na większą masę odpadów. WPGO zawiera zalecenia dla gmin i powiatów dotyczące międzygminnej współpracy w dziedzinie gospodarki odpadami.

Zgodnie z powyższym zakłada się:

- ZGZK odpowiedzialny będzie za budowę i eksploatację systemu odzysku i unieszkodliwiania odpadów. Do zadań gmin należeć będzie organizacja systemów zbierania odpadów i nadzór nad ich funkcjonowaniem.

4.5. Harmonogram realizacji zadań

Harmonogram realizacji zadań krótkoterminowych wyznaczonych dla Związku Gmin Ziemi Kujawskiej niezbędnych do osiągnięcia celów oraz związane z nimi koszty przedstawiono w tabeli 4.5..

Tabela 4.5. Harmonogram realizacji zadań

ZADANIE	JEDNOSTKA ODPOWIEDZIALNA	SZACUNKOWE KOSZTY
1	2	3
Rok 2004		
1. Utworzenie Punktu Edukacji Ekologicznej (PEE) – opracowanie programu, druk materiałów	ZGZK	20 000
2. Opracowanie i przyjęcie Planu Gospodarki Odpadami dla Związku Gmin Ziemi Kujawskiej	ZGZK Rady Gmin	
3. Stworzenie systemu zbiórki zmieszanych odpadów komunalnych obejmującego wszystkich mieszkańców Związku	Burmistrzowie Wójtowie	294 802
4. Opracowanie zasad systemu odzysku odpadów – opracowanie koncepcji budowy Zakładu Zagospodarowania Odpadów	ZGZK	35 000
5. Opracowanie zasad systemu selektywnego gromadzenia odpadów opakowaniowych	Burmistrzowie i wójtowie	-
6. Budowa systemu selektywnej zbiórki odpadów opakowaniowych w rejonach zabudowy wielorodzinnej	Burmistrzowie Wójtowie	263 250
7. Budowa systemu zbiórki odpadów opakowaniowych w placówkach oświatowych	Burmistrzowie Wójtowie	36 400
8. Opracowanie zasad zbiórki odpadów niebezpiecznych i wielkogabarytowych – wyznaczenie miejsc lokalizacji punktów gromadzenia	ZGZK Burmistrzowie Wójtowie	-
Rok 2005		
1. Budowa Zakładu Odzysku i Unieszkodliwiania Odpadów – budowa sortowni i punktu odbioru odpadów niebezpiecznych	ZGZK	2 850 000
2. Budowa systemu selektywnej zbiórki odpadów w rejonach zabudowy jednorodzinnej i zabudowy rozproszonej	Burmistrzowie Wójtowie	195 302
3. Budowa systemu zbierania odpadów niebezpiecznych i wielkogabarytowych	ZGZK	-
4. Budowa kompostowni odpadów ulegających biodegradacji	ZGZK	5 110 000 14 497 500
5. Opracowanie stawek opłat za usuwanie odpadów gromadzonych selektywnie	ZGZK Burmistrzowie i wójtowie	3 000
6. Opracowanie zasad systemu selektywnej zbiórki odpadów ulegających biodegradacji	Burmistrzowie i wójtowie	-
7. Budowa systemu zbiórki odpadów zielonych z pielęgnacji ogródków działkowych, terenów rekreacyjnych, cmentarzy i targowisk	Burmistrzowie i wójtowie	-
9. Stworzenie zasad wspólnego związkowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi	ZGZK	-
10. Kontynuacja edukacji ekologicznej społeczeństwa	PEE	-
Rok 2006		
1. Budowa systemu zbiórki odpadów ulegających biodegradacji w rejonach zabudowy wielorodzinnej – zakup pojemników i sprzętu transportowego	Burmistrzowie Wójtowie	695 740
2. Powołanie Związkowego Zakładu Zagospodarowania Odpadów	ZGZK	50 000
3. Stworzenie systemu zbierania i usuwania odpadów weterynaryjnych (padłych zwierząt)	Burmistrzowie i Wójtowie	-

4. Likwidacja dzikich wysypisk odpadów	Burmistrzowie i wójtowie	8 000
5. Kontynuacja edukacji ekologicznej społeczeństwa	PEE	-
Rok 2007		
1. Wprowadzenie ograniczenia składowania odpadów innych niż niebezpieczne	ZGZK	-
2. Budowa systemu zbiórki odpadów ulegających biodegradacji z gospodarstw domowych w rejonach zabudowy jednorodzinnej miast i wsi zwartych	Burmistrzowie i wójtowie	87 135
2. Budowa systemu recyklingu (demontażu) odpadów wielkogabarytowych (w tym budowlanych)	ZGZK	275 000
3. Przeprowadzenie analizy funkcjonowania systemu gospodarki odpadami pod kątem uzyskania limitów wyłączenia odpadów	ZGZK Burmistrzowie, Wójtowie	-
4. Analiza realizacji celów i zadań gospodarki odpadami	Starostwo Powiatowe ZGZK	-

Kursywą zaznaczono jednostki odpowiedzialne za realizację zadań w przypadku budowy i nadzoru nad systemami zbiórki odpadów komunalnych przez gminy.

Określone powyżej zadania zmierzające do osiągnięcia nakreślonych celów realizowane będą przez Związek Gmin Ziemi Kujawskiej oraz przez gminy zgodnie z postanowieniami art. 6 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach we współpracy ze Starostą.

